

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії**

Кафедра обліку і оподаткування та маркетингу

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему

«Організація обліку, аналізу і аудиту витрат на виробництво і
калькулювання собівартості продукції»

Виконав

студент 2-го курсу

групи ОО-мз

освітнього рівня «Магістр»

спеціальності 071

«Облік та оподаткування»

_____ Бесараб Олег Олександрович

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

_____ Максименко Діана Вікторівна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри обліку і оподаткування

д.е.н., професор

_____ Реслер Марина Василівна

Мукачево – 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА	7
1.1. Суть собівартості продукції, принципи та критерії її формування	7
1.2. Класифікація витрат та види собівартості	13
1.3. Сучасні методи калькулювання собівартості продукції: український та зарубіжний досвід	15
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	23
2.1. Організація обліку прямих матеріальних витрат	23
2.2. Організація обліку витрат на оплату праці	48
2.3. Організація обліку загальновиробничих витрат та порядок їх розподілу	51
Висновки до розділу 2	57
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО	59
3.1. Мета та завдання аналізу та аудиту витрат на виробництво	59
3.2. Аналіз виробничих витрат на підприємстві	62
3.3. Аудит витрат на виробництво.....	64
Висновки до розділу 3	64
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Швейне виробництво, як галузь, в м. Мукачево та Мукачівському районі Закарпатської області на сьогоднішній день грає важливу роль у розвитку нашого регіону. Ефективне функціонування швейних підприємств забезпечить прибутковість та конкурентоспроможність на ринку текстильної продукції та залежить від правильної організації ведення управлінського та бухгалтерського обліку.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно: обирає форми його організації; визначає облікову політику; затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку та розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій. Отже, відповідно до чинного законодавства підприємство самостійно організовує систему обліку в тому числі управлінського, але кожне з них має низку організаційно-правових, технологічних та інших особливостей, враховуючи різні запити щодо користування інформації з метою прийняття управлінських рішень.

Актуальність обраної теми полягає у тому, що виробництво та реалізація продукції потребують трудових, матеріальних і грошових витрат.

Недостатнє теоретичне висвітлення проблеми та необхідність оновлення системи обліку, аналізу і аудиту виробничих витрат на підприємствах згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку обумовили вибір теми дипломної роботи, її мету, задачі та основні напрямки дослідження.

Мета і задачі дослідження. Основною метою роботи є дослідження теоретичних аспектів організації обліку, аналізу і аудиту витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції.

Відповідно до поставленої мети в процесі виконання роботи були поставлені наступні завдання: – опрацювати теоретичні аспекти сутності собівартості та її структури; – дослідити склад собівартості продукції; –

розглянути методика визначення собівартості; – дослідити виробничі витрати ДП «ТупУкраїна»; – проаналізувати виробничу собівартість; – надати рекомендації щодо організації обліку, аналізу і аудиту витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції на ДП «ТупУкраїна».

Об'єкт дослідження є виробничі витрати на підприємствах досліджуваної галузі.

Предмет дослідження є методика обліку, аналізу і аудиту виробничих витрат в умовах ринкової економіки.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною базою роботи є діалектичний підхід до вивчення сучасного стану обліку, аналізу і аудиту витрат виробництва на підприємствах галузі дослідження. У межах цього методу використано два базових методи – індукція та дедукція. У дипломному дослідженні використані такі методи: загальнонаукові методи аналізу та синтезу, групування і порівняння, а також абстрактно-логічний – при вивченні теорії і практики ведення обліку виробничих витрат; методи зведення і групування, вибірковий – для дослідження методика аудиту виробничих витрат.

Інформаційною основою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем бухгалтерського обліку витрат; законодавчі та нормативні акти щодо питань організації та методика бухгалтерського обліку і аудиту витрат виробництва. програмні документи та постанови уряду з економічних питань, методичні матеріали, дані обліку та звітності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. У дипломній роботі отримано обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання розробки теоретичних і методичних засад та практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку, аналізу і аудиту виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції.

Обсяг та структура роботи. Магістерська роботи налічує 84 сторінку комп'ютерного тексту, складається з вступу, трьох розділів, висновків,

списку використаних джерел, який налічує 99 найменувань, містить 3 таблиці, 7 рисунків, 1 формулу та 7 додатків.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження зрозуміло, що собівартість – один з найважливіших показників господарської діяльності підприємств, оскільки показує, у що саме обходиться господарству виробництво відповідного виду продукції і наскільки економічно вигідним воно є в конкретних умовах господарювання. Показник собівартості дає можливість глибоко аналізувати економічний стан підприємства і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва. За інших однакових умов підприємство тим більше одержуватиме прибуток на одиницю продукції, чим нижча її собівартість, і навпаки.

Із зниженням собівартості зростає цінова конкурентоспроможність продукції, а отже, і зміцнюються позиції підприємства на ринку. Питання собівартості продукції завжди знаходяться в центрі уваги всіх працівників підприємства на сучасному етапі розвитку економіки.

В роботі розглянуті різні підходи до класифікації витрат, а саме: класифікація за місцем виникнення витрат, за видами продукції, за видами витрат, за способами перенесення вартості на продукцію, за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат, за календарними періодами, за економічним змістом, за розрахунком на одиницю продукції, за релевантністю, за ознакою контролевантності.

Приділено увагу методам калькулювання собівартості продукції. Під методом обліку розуміють сукупність способів і прийомів, за допомогою яких у бухгалтерському обліку відображають витрати і процес формування собівартості продукції.

Розглянуто вітчизняний та зарубіжний досвід з цього питання. Вітчизняні методи умовно можна об'єднати у дві групи: позамовне та попроцесне калькулювання. При будь-якому з названих методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції доцільним є застосування нормування витрат та їх обліку в межах норм та відхилень від норм, тобто використання нормативного обліку витрат. В нашій державі одержали

позитивні відгуки та використовуються у практичній діяльності підприємств такі запозичені (зарубіжні) методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції : „стандарт-кост”, „директ-костинг”, ЛТ, АВС-метод, ФВА, „Таргет-костинг”, „Кайзен-костинг” і інші. Ми вважаємо, що проблемою організації обліку витрат підприємства в Україні є проблема повноти та своєчасності їх відображення у системі обліку, так як величина витрат представляє собою головний резерв підвищення прибутку підприємства. Однією з основних проблем калькулювання є економічно обґрунтований розподіл витрат звітного періоду між готовою продукцією і незавершеним виробництвом, між окремими виробами і видами робіт.

Розрахунок собівартості виду продукції й окремої його одиниці – основна і кінцева мета виробничого обліку. Також виникає проблема у тому, що багато підприємств взагалі відмовляється від планування собівартості продукції, її аналізу і калькулювання. Але калькулювання собівартості продукції є необхідною частиною процесу перспективного планування і відмовлятися від нього не доцільно.

Як бачимо, питання організації витрат на виробництво та калькулювання продукції є безмежним полем для дискусій. Але можемо зробити висновки, що відмова від калькулювання фактичної собівартості продукції приведе до невизначеності ціни одиниці продукції (робіт, послуг), до неможливості ефективного управління процесом виробництва і контролю за рівнем витрат.

Відповідна інформація допомагає прогнозувати економічні наслідки ситуацій, в яких може опинитись господарство, визначити доцільність подальшого випуску продукції, оптимізувати асортимент продукції, що випускається, оцінити роботу управлінського персоналу тощо. Без калькулювання собівартості продукції взагалі неможливе раціональне управління виробництвом, його перспективне планування і контроль за діяльністю підприємства взагалі.

Об'єктом нашого дослідження стало ДП «Гуп Україна», яке займається швейним виробництвом, знаходиться на загальній системі оподаткування, є середнім та досвідченим підприємством, на ринок вийшло у 2004 року. На досліджуваному підприємстві списання сировини та матеріалів на виробництво певної номенклатури продукції відбувається відповідно до «Технологічної карти». Заробітна плата виробничого персоналу на ДП «Гуп Україна» залежить від обсягів виробництва. Всі працівники виробничої ланки знаходяться на відрядній системі оплати праці, нарахування проводяться за дебетом 231 рахунку та розподіляються на собівартість. Працівники адміністративного корпусу знаходяться на окладній системі оплати праці. В частині обліку оплати праці рекомендуємо підприємству підрахувати, яку кількість часу займає виготовлення кожного виду швейної продукції і розподіляти заробітну плату виробничого персоналу відповідно трудозатратам. Такий підхід дасть можливість більш точно визначати собівартість кожного конкретного виду готової продукції.

Є дуже важливим моментом керуватися точними даними собівартості продукції. Також ця інформація є дуже необхідною для підрахунку рентабельності кожного виду готової продукції для прийняття управлінських рішень стосовно асортименту.

В частині обліку браку рекомендуємо:

1. Установити перелік причин браку і винних осіб.
2. Вести аналітику по браку та в залежності від виду браку та відповідним чином відобразити в бухгалтерському обліку та в оподаткуванні ПДВ. Як ми вже зрозуміли нарахування податкових зобов'язань по бракованій продукції необхідно не при всіх видах браку, а на досліджуваному підприємстві на сьогоднішній день весь брак списується на витрати та збільшує податкові зобов'язання з ПДВ, тому ведення аналітики по браку та відображення різного виду браку відповідними бухгалтерськими проводками дасть можливість підприємству зменшити свої податкові зобов'язання з ПДВ.

3. Визначати допустимі норми технічно неминучого браку в наказі по підприємству, що дасть можливість брак в межах допустимих норм відносити на собівартість виробленої продукції.

4. Оптимізувати витрати від браку шляхом пошуку шляхів повернення хоча б сировинної складової вартості забракованої продукції: - якщо брак продукції не приводить до погіршення якісних характеристик, то такий брак рекомендуємо запропонувати реалізувати такий брак персоналу підприємства за собівартістю виробництва.

В частині обліку загальновиробничих витрат рекомендуємо розподіляти загальновиробничі витрати відповідно обсягу матеріальних затрат на конкретну номенклатуру, тобто відповідно обсягу виробленої готової продукції кожного виду у вартісному виразі. Такий розподіл дасть можливість максимально точно визначити собівартість кожного виду продукції, який виробляється на підприємстві. Це є дуже важливим моментом, так як для прийняття управлінських рішень стосовно асортиментної політики та ціноутворення на підприємстві завжди вихідною інформацією є собівартість готової продукції. Аналіз структури витрат на виробництво ДП «Туп Україна» за економічними елементами свідчить про те, що виробництво є дуже матеріаломістким.

З огляду на особливість підприємства як матеріаломісткого виробництва, наголос потрібно робити на підвищенні раціональності використання матеріальних ресурсів, як важливого джерела зниження витрат на виробництво.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>